Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	19 Rk1
Ärendenr	Datum
ÅLR 2021/2047	9.3.2021

Hänvisning
Grundlagsutskottets begäran om utlåtande

Grundlagsutskottet
PeV@eduskunta.fi

Kontaktperson
Förvaltningschef John Eriksson

Ärende

Begäran om utlåtande gällande statsrådets förordningar om ibruktagning av befogenheter i enlighet med 86 §, 88 §, 106 § 1 mom. och 107 § i beredskapslagen

Enligt 27 § 34 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om beredskap inför undantagsförhållanden. Vad som gäller under undantagsförhållanden är oreglerat i självstyrelselagen och behörighetsfördelningen mellan riket och Åland i den nu uppkomna situationen är oklar. Enligt 27 § 29 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet bland annat i fråga om smittsamma sjukdomar hos människor. Enligt 18 § 12 och 13 punkten i självstyrelselagen omfattar lagtingets lagstiftningsbehörighet hälso- och sjukvård, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkten. Enligt 18 § 1 och 4 punkten i självstyrelselagen omfattar lagtingets lagstiftningsbehörighet även lagtingets, landskapsregeringens, landskapsmyndigheternas och de åländska kommunernas organisation.

Enligt 30 § i självstyrelselagen ankommer förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet på riksmyndigheterna och enligt 23 § självstyrelselagen ankommer förvaltningen i angelägenheter som faller inom lagtingets lagstiftningsbehörighet på motsvarande sätt landskapets myndigheter. Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna, i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag.

Landskapsregeringen framhåller att det är oreglerat och i strid med 69 § självstyrelselagen i vad mån beredskapslagen (FFS 1552/2011) och författningar som utfärdats med stöd av den gäller på Åland särskilt då uppgifterna, som omnämns i beredskapslagen och ibruktagningsförordningen, med stöd av självstyrelselagen eller landskapslagstiftning inte handhas av motsvarande myndigheter som i riket och då landskapets lagstiftning avviker från motsvarande innehåll i rikslagstiftningen.

Enligt de bedömningspromemorior som statsrådets kansli uppgjort och det pressmeddelande som skickades ut den 5 mars 2021 framgår dessutom att de

befogenheter som nu tas i bruk enligt 86 §, 88 § 1 punkten, 106 § 1 mom. och 107 § i beredskapslagen inte föreslås bli tillämpade i landskapet Åland.

Landskapsregeringen framhåller att förordningarna inte är tillämpliga på Åland och att texten ”i hela landet” är missvisande både i statsrådets förordning om ibruktagning av befogenheter i enlighet med 86 och 88 § i beredskapslagen och statsrådets förordning om ibruktagning av befogenheter i enlighet med 106 § 1 mom. och 107 § i beredskapslagen. Sammantaget anser landskapsregeringen således efter konsultation med Ålands lagtings självstyrelsepolitiska nämnd att regleringen i nämnda förordningar faller utanför rikets lagstiftningsbehörighet.

Lantråd Veronica Thörnroos

Vicelantråd Harry Jansson

FÖR KÄNNEDOM:
Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Justitieministeriet, oikeusministerio@om.fi
Social-och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@eduskunta.fi